

Positionspapper 5: Nationell datacenterstrategi

Huvudbudskap

- **Sverige saknar en nationell datacenterstrategi.** Datacenter behandlas i befintliga nationella strategier enbart som infrastruktur för andra syften – branschens egna förutsättningar för etablering, elförsörjning och konkurrenskraft är politiskt osynliga, och dess betydelse för elektrifiering, näringslivets konkurrenskraft, internationella investeringar och digital suveränitet saknar politisk hemvist.
- **En datacenterstrategi kompletterar såväl som möjliggör andra strategier.** Regeringens AI-strategi sätter upp ambitiösa mål om beräkningskapacitet och AI-gigafabriker i Sverige, men saknar de industripolitiska instrument som krävs för att uppfylla dem. Samma lucka uppstår i elektrifieringsstrategin, som även den förutsätter storskalig beräkningskapacitet utan att adressera datacenter-etablerings villkor.
- **Sverige bör anta en tvärssektoriell nationell datacenterstrategi som erkänner datacenterindustrin på egna meriter** – som strategisk näring och kritisk infrastruktur – och som ger branschen förutsättningar i nivå med jämförbara länder.

Sammanhang

Sverige har antagit en digitaliseringsstrategi (2025)¹ och en AI-strategi (2026)². Båda behandlar datacenter som en förutsättning för annat – för AI-beräkning, för molntjänster, för offentlig service. Den infrastruktur som möjliggör dessa ambitioner behandlas alltså som ett medel, aldrig som ett mål. Datacenterindustrin som näring – med egna etableringsprocesser, tillståndskrav, driftsförutsättningar, kompetensbehov och konkurrensvillkor – saknar motsvarighet i det svenska politiska landskapet.

Datacenterindustrins relevans sträcker sig samtidigt bortom den digitala politiken. Storskalig beräkningskapacitet är en förutsättning för att realisera Sveriges elektrifierings- och klimatmål.³ Som infrastruktur för molntjänster, AI och datadrivna verksamheter möjliggör datacenter även tillväxt och värdeskapande inom stora delar av näringslivet. Enbart 2025 bidrog den svenska datacenterindustrin med 57,8 miljarder kronor till Sveriges BNP. Över de kommande fem åren uppskattas BNP-bidraget uppgå till omkring 800 miljarder kronor.⁴

Datacenterindustrin verkar dessutom på en internationell marknad där etableringsbeslut, kapitalflöden och leveranskedjor är gränsöverskridande – därför behövs konkurrenskraftiga villkor för att bygga den inhemska datacenterkapacitet som Sveriges

¹ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/digitaliseringsstrategin-2025-2030/>

² <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/sveriges-ai-strategi/>

³ Nationell elektrifieringsstrategi, februari 2022; prop. 2023/24:105 Energipolitikens långsiktiga inriktning.

⁴ Den ekonomiska och strategiska betydelsen av datacenter i Sverige, SweDCI (2026)

digitala suveränitet kräver.⁵ Ingen av dessa kopplingar fångas i befintliga nationella strategier.

Parallellt har länder som Finland⁶, Norge⁷ och Tyskland⁸ positionerat sig aktivt med riktade datacenterstrategier och konkurrenskraftiga villkor. EU etablerar finansieringsinstrument – EuroHPC⁹, AI Factories, gigafabriker – som förutsätter ett synligt nationellt åtagande. Sverige riskerar att stå utan den politiska förankring som krävs för att tillvarata dessa möjligheter.

Branschpolitisk utmaning

Avsaknaden av en nationell datacenterstrategi har tre sammanlänkade konsekvenser.

1. **Branschens förutsättningar är politiskt osynliga.** Trots att AI-strategin explicit slår fast att beräkningskapacitetsutbyggnad kräver stärkt samordning kring elnät och elproduktion, och trots att regeringen välkomnar AI-gigafabriker i Sverige, saknas de industripolitiska instrument som hanterar datacenter-etableringars faktiska hinder: *elnätsanslutning och nätkapacitet, tillståndsprocesser, kompetensförsörjning och hållbarhetsincitament*. Ingen befintlig strategi adresserar dessa – och branschens roll för elektrifieringen, internationella investeringar och digital suveränitet saknar politisk hemvist.
2. **Sveriges konkurrensläge försämras utan aktiv positionering.** Finland, Norge och Tyskland har tydliga datacenterstrategier. I frånvaro av ett nationellt ramverk riskerar investeringsbeslut att utebli till förmån för dessa länder – inte av sakliga skäl utan för att de erbjuder ett starkare politiskt åtagande och mer förutsägbara spelregler.
3. **Värdskap för EU:s beräkningsinfrastruktur kräver ett nationellt åtagande.** Länder med ett nationellt industripolitiskt ramverk för datacenter har ett strukturellt försprång när EU-program för beräkningsinfrastruktur fördelas. Sverige saknar det ramverk som omvandlar AI-strategins ambitioner till konkurrenskraftiga ansökningar.

SweDCI:s position

- Datacenterindustrin är en strategisk näring och en kritisk infrastruktur i egen rätt. Industrin bör erkännas på egna meriter – inte som ett underliggande instrument för AI- eller digitaliseringspolitiken.

⁵ Ibid.

⁶ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/items/454158c4-1f2e-4ea6-8f04-6313838ef553>

⁷ <https://www.regjeringen.no/en/documents/the-data-centre-industry-a-sustainable-industry-of-the-future-for-the-digital-norway/id3112356/?ch=1>

⁸ <https://www.dihk.de/en/dihk-on-the-national-data-center-strategy-for-2030-169896>

⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/high-performance-computing-joint-undertaking>

- Datacenterindustrin behöver en politik som samlat och samordnat beaktar dess roll för digitalisering, elektrifiering, hållbarhet, internationella investeringar och digital suveränitet.
- Sverige bör anta en nationell datacenterstrategi som fångar upp industrins centrala förutsättningar – elförsörjning, tillståndprocesser, hållbarhetsincitament, säkerhet och kompetensförsörjning.

Argument

1. **Befintliga strategier skapar ett mandat utan att ge verktygen.** AI-strategin och digitaliseringsstrategin identifierar datacenter som nödvändig infrastruktur och sätter upp mål som förutsätter att datacenteretableringar fungerar väl. En datacenterstrategi levererar de industripolitiska instrument som saknas för att uppfylla dessa mål – det är inte en parallell agenda, det är en förutsättning för att befintliga strategier ska hålla.
2. **Datacenterindustrin har specifika behov som horisontella strategier inte täcker.** Digitaliseringsstrategins konnektivitetsskapitel och AI-strategins infrastrukturavsnitt behandlar datacenter som given infrastruktur – inte som anläggningar som måste etableras, anslutas och drivas. Branschspecifika frågor som tillståndprocesser, elnätsanslutningar, nätkapacitet, kompetensförsörjning (bygg, el, VVS och anläggning) och hållbarhetsincitament – däribland värmeåtervinning – ryms inte i befintliga strategier och kräver ett eget fokus.
3. **Konkurrensläget är redan asymmetriskt.** Finland och Norge agerar aktivt för att stärka sina datacentermarknader. Sverige konkurrerar om samma investeringar utan likvärdiga villkor eller ett synligt politiskt åtagande. Det är en strategisk position som riskerar att förvärras med tid.
4. **En datacenterstrategi stärker, snarare än duplicerar, befintliga strategier.** Genom att hantera datacenterindustrins förutsättningar separat – med egna mål, instrument och uppföljning – avlastas AI- och digitaliseringsstrategierna från att täcka ett område de inte är designade för, och ges bättre förutsättningar att nå sina egna mål.
5. **Datacenterfrågan är bredare än digitalisering.** Tillgång till storskalig beräkningskapacitet stödjer Sveriges elektrifierings- och klimatmål. Datacenter är även en förutsättning för tillväxt och värdeskapande i stora delar av näringslivet. Konkurrenskraftiga etableringsvillkor är därför avgörande för att attrahera de investeringar som bygger den inhemska beräkningskapacitet som såväl tillväxt som digital suveränitet kräver. En nationell strategi som erkänner dessa kopplingar minskar risken att datacenter behandlas som en isolerad digital angelägenhet.

Rekommendationer

1. **Anta en nationell datacenterstrategi** som en fristående, tvärsektoriell politisk prioritering, med tydliga mål, ansvariga aktörer och uppföljningsstruktur – i linje med hur regeringen hanterat exempelvis bredbandspolitiken.
2. **Erkänn datacenter som strategisk näring och kritisk infrastruktur** med förutsägbara och partipolitiskt neutrala spelregler, inkluderande konkreta åtgärder för elförsörjning, tillståndprocesser, kompetensförsörjning och hållbarhet.

3. **Säkerställ att Sverige erbjuder förutsättningar för datacenteretablering som är minst likvärdigt med Finland och Norge**, med förutsägbara och konkurrensneutrala villkor för anslutning, etablering och kapitalintensiva investeringar.
4. **Positionera Sverige som värdland för EuroHPC:s beräkningsinfrastruktur** – inklusive kommande AI Gigafactories – i linje med AI-strategins ambitioner om storskalig beräkningskapacitet i Sverige.
5. **Inkludera datacenterspecifik kompetensförsörjning** – VVS, el, bygg och anläggning – som en integrerad komponent i strategin, kompletterande till digitaliseringsstrategins fokus på digital kompetens.

Om SweDCI

Swedish Datacenter Industry Association (SweDCI) representerar ca 140 medlemsföretag och organisationer som är verksamma inom datacenterindustrin i Sverige. Läs mer om vår verksamhet och vårt policyarbete på: www.sdia.se

